

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 maja 2021 roku, w sprawie o sygn. akt I C 894/20, Sąd Rejonowy w Pabianicach zasądził od (...) S.A. na rzecz J. S. kwotę 2.202,20 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 września 2020 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten został zaskarżony w całości przez pozwanego. W wywiezionej przez siebie apelacji, skarżący zarzucił przedmiotowemu rozstrzygnięciu:

I. przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a to:

a) art. 233 § 1 i 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego ocenie dowodów, polegającej na przyjęciu, że:

- osoba poszkodowana nie uchybiła ciężącemu na niej obowiązкови współdziałania z ubezpieczycielem, podczas gdy w momencie zgłaszania szkody poszkodowana została w sposób prawidłowy poinformowana o możliwości skorzystania z najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanego bez dodatkowych kosztów związanych z podstawieniem i odbiorem pojazdu zastępczego (vide: podsumowanie zgłoszenia szkody online z dnia 07 sierpnia 2019 r.; wiadomość e-mail z dnia 07 sierpnia 2019 r.; wiadomość sms z dnia 07 sierpnia 2019 r.; pismo informacyjne w sprawie przyjęcia zgłoszenia szkody – załączone do sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz w aktach szkody na płycie CD);
- ekonomicznie uzasadnioną dobową stawką najmu pojazdu zastępczego jest w przedmiotowej sprawie stawka powoda w wysokości 220 zł netto, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (vide: podsumowanie zgłoszenia szkody on - line z dnia 07 sierpnia 2019 r.; wiadomość e-mail z dnia 07 sierpnia 2019 r.; wiadomość sms z dnia 07 sierpnia 2019 r.; pismo informacyjne w sprawie przyjęcia zgłoszenia szkody – załączone do sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz w aktach szkody na płycie CD, nagranie z dnia 21 sierpnia 2021 r. – w aktach szkody na płycie CD) wynika, że ekonomicznie uzasadnioną dobową stawką najmu pojazdu zastępczego jest w przedmiotowej sprawie stawka 125 zł netto,
- poszkodowana miała prawo korzystać z pojazdu zastępczego od powódki do dnia 30 sierpnia 2019 r., podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (vide: raport ze strony (...) dla pojazdu F. (...), nr rej. (...) – wydruk w załączeniu do pisma pozwanego z dnia 11 grudnia 2020 r.) wynika, że pojazd poszkodowanej F. (...) o nr rej. (...) w dniu 28 sierpnia 2019 r. przeszedł pozytywne dodatkowe badania techniczne,
- poszkodowana K. R. początkowo skorzystała z oferty pozwanego dotyczącej pojazdu zastępczego, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (vide: dokumenty z wypożyczalni (...).pl dotyczące najmu pojazdu zastępczego po stawce 154,47) – w aktach szkody na płycie CD, plik (...).01-1 str. 8-16) wynika, że poszkodowana K. R. wynajęła pojazd zastępczy z wypożyczalni zewnętrznej (z pominięciem oferty najmu pojazdu zastępczego od pozwanego) po stawce dobowej 154,47 zł netto,
- poszkodowana K. R. chcąc ponownie skorzystać z oferty ubezpieczyciela (po zakończeniu najmu pojazdu od wypożyczalni (...).pl) wynajęła pojazd od podmiotu współpracującego z pozwanym, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (vide: dokumenty przedłożone przez powódkę wraz z pozwem nagranie z dnia 21 sierpnia 2021 r. – w aktach szkody na płycie CD) wynika, że poszkodowana K. R. wynajęła pojazd zastępczy od powódki (z pominięciem oferty najmu pojazdu zastępczego od pozwanego) po stawce dobowej 220 zł netto, z odpłatnymi usługami dotyczącymi podstawienia i odbioru pojazdu zastępczego;

II. przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że koszty najmu pojazdu zastępczego w kwocie 220 zł netto przez okres 11 dni stanowią normalne następstwo zdarzenia komunikacyjnego wywołującego szkodę, podczas gdy normalne następstwo szkody stanowi koszt najmu pojazdu zastępczego przez okres 8 dni po niższej stawce (125,00 zł netto za dobę najmu) zaproponowanej przez pozwanego w trakcie zgłaszania szkody bez kosztów podstawienia i odbioru pojazdu zastępczego, a z której to propozycji osoba poszkodowana nie skorzystała,

b) art. 826 § 1 k.c., art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) w zw. z art. 354 § 2 k.c. i art. 362 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że osoba poszkodowana nie doprowadziła do powiększenia rozmiarów szkody, podczas gdy wynajęcie pojazdu zastępczego po stawce 220 zł netto wraz z odpłatnymi usługami związanymi z podstawieniem o odbioru pojazdu zastępczego przez okres 11 dni, zamiast skorzystania z bezpłatnego najmu pojazdu zastępczego zorganizowanego przez pozwanego bez dodatkowych kosztów związanych z podstawieniem i odbioru pojazdu zastępczego doprowadziło do zwiększenia rozmiaru szkody, a tym samym do naruszenia obowiązku minimalizacji szkody.

Wobec powyższego, pozwany wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych,

II. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Powód odniósł się do treści wywiedzionej apelacji, wnosząc o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem II instancji, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jako niezasadna została oddalona.

Wbrew zapatrywaniom apelującego, zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia i w konsekwencji przyjmuje za swoje, uznając za zbędne powielanie ich w całości w treści niniejszego uzasadnienia. W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji w sposób właściwy zastosował również odpowiednie przepisy prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Na etapie postępowania odwoławczego oś przedmiotowego sporu stanowiła problematyka najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowaną, a precyzując – przyjętą stawkę i czas jego najmu. Skarżący podjął się wykazania, że poszkodowana dopuściła się naruszenia obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z pozwanym, co skutkowało zasądzeniem na jej rzecz dochodzonej kwoty. W ocenie pozwanego koszty najmu pojazdu zastępczego, a zwłaszcza koszty usługi podstawienia i odbioru pojazdu od poszkodowanej, nie pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym, w związku z czym nie powinny zostać zasądzone. Pozwany kwestionował zasadność najmu pojazdu na okres 11 dni oraz przyjętą stawkę dobową.

Za niezasadny uznać należy zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, bowiem skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998 r. II UKN 151/98 - OSNAPiUS 1999/15/492; z 4 lutego 1999 r. II UKN 459/98 - OSNAPiUS 2000/6/252; z 5 stycznia 1999 r. II UKN 76/99 - OSNAPiUS 2000/19/732). Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki

w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 LEX nr 56906). Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób należyty wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja pozwanego nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna - czego, zdaniem Sądu Okręgowego, skarżący we wniesionej apelacji nie uczynił w adekwatny sposób.

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie niniejszego stanu faktycznego, nie sposób mówić o uchybieniu obowiązku współdziałania z ubezpieczycielem. Sam fakt poinformowania poszkodowanej (który pozostawał bezsporny) nie stanowi oferty zatem nie przekłada się na uznanie, iż poszkodowany, nie korzystając z wynajmu pojazdu zastępczego zaproponowanego przez pozwanego nie wypełnił obowiązku minimalizacji szkody. Istotnym jest tu bowiem zauważenie, że poszkodowana nie była profesjonalistą. Pozwany zawiadamiając ją o możliwości najmu pojazdu zastępczego za jego pośrednictwem, nie skonkretyzował jaki w rzeczywistości odniesie to dla niej skutek. Z samej bowiem informacji o tym, że w przypadku nieskorzystania z tej propozycji, stawka najmu będzie podlegała weryfikacji, nie stanowi dostatecznie precyzyjnej informacji dla konsumenta zważywszy na fakt, iż ubezpieczyciel w związku z tym, nie przedstawia jakichkolwiek dowodów potwierdzających zasadność przyjmowanych przez niego stawek.

Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16 października 1998 r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00). Poszkodowany powinien więc - kierując się zasadą minimalizowania szkody - wynająć pojazd zastępczy, mając na uwadze koszt tych usług, odpowiadający średnim cenom, stosowanym na lokalnym rynku. Jednakże zasada minimalizacji szkody nie może prowadzić do pokrzywdzenia poszkodowanego, bądź ograniczenia jego prawa do naprawienia szkody. Jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji wydatki na najem pojazdu zastępczego muszą charakteryzować się celowością i ekonomicznym uzasadnieniem ich poniesienia. Te natomiast, w ocenie Sądu Okręgowego niewątpliwie wystąpiły, przede wszystkim jeśli wziąć pod rozwagę fakt, iż pojazd poszkodowanej w wyniku kolizji był niejezdny. Analizowany stan faktyczny nie pozostawia również wątpliwości jakoby ostatecznie przyjęta przez Sąd Rejonowy stawka była rażąco zawyżona. Nie można zgodzić się również z tym, że poszkodowana winna była dokonać zwrotu pojazdu już w dniu 28 sierpnia 2019 roku, tj. po pozytywnym przejściu badań technicznych pojazdu. Powszechnie przyjmuje się, że uzasadnionym jest korzystanie z pojazdu jeszcze na ok. 7 dni od daty zakończenia postępowania likwidacyjnego, co uwarunkowane jest koniecznością otrzymania środków z tytułu odszkodowania, dokonania wszelkich formalności, czy dokonania zakupu pojazdu chociażby w sytuacji szkody całkowitej. Poszkodowana w przedmiotowej sprawie, dokonała zwrotu wynajmowanego pojazdu w okresie niespełna dwóch dni po pozytywnym wyniku badań technicznych należącego doń pojazdu. Sąd Okręgowy nie znalazł zatem podstaw do zakwestionowania zasadności najmu pojazdu przez okres 11 dni.

W opinii Sądu drugiej instancji przyjęty przez Sąd meriti okres pozostawał adekwatny do zaistniałej sytuacji. Nie ma więc podstaw ku zakwestionowaniu stanowiska Sądu w tym zakresie. Odrzucić również należało stanowisko pozwanego w zakresie w jakim kwestionował prawidłowość stawki w kwocie 220 zł.

Szkodę w rozumieniu art. 361 k.c. stanowi różnica między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po wystąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem, jaki by w jego majątku istniał, gdyby zdarzenie nie nastąpiło. Oczywiście jest, że szkodą jest wszystko to, co stracił poszkodowany, a więc nie tylko zmniejszenie aktywów, ale i zwiększenie pasywów. Choć skarżący odniósł swój zarzut do treści art. 361 § 1 k.c., to przywołania w tym miejscu wymaga również § 2 wskazanego unormowania. Obowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W celu ustalenia zakresu odpowiedzialności za następstwa zdarzenia koniecznym jest wykazanie istnienia adekwatnego

związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem osoby, które spowodowało uszczerbek w majątku poszkodowanego, a spowodowaną szkodą. W realiach badanej sprawy, pomiędzy zdarzeniem a koniecznością wynajmu pojazdu zastępczego istnieje taki związek przyczynowy. Na skutek zdarzenia samochód poszkodowanej został uszkodzony i wymagał naprawy. Poszkodowana nie dysponowała innym pojazdem, z którego mogłaby korzystać w okresie naprawy własnego samochodu. Tym samym konieczność skorzystania przez poszkodowaną z pojazdu zastępczego nie budzi wątpliwości, a wynikające z tego tytułu koszty stanowią szkodę, będącą następstwem przedmiotowego zdarzenia, do której naprawienia ubezpieczyciel był zobowiązany na podstawie umowy ubezpieczenia. W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy nie naruszył reguły wykładni art. 361 § 1 k.c. zasądzając na rzecz powódki od pozwanego dochodzoną kwotę tytułem odszkodowania. Pozwany nie zdołał przy tym wykazać, z czego wynikała przyjęta przez niego stawka 125 zł za dobę najmu pojazdu tej kategorii.

Nie mógł zostać również zaaprobowany zarzut naruszenia art. 826 § 1 k.c., art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) w zw. z art. 354 § 2 k.c. i art. 362 k.c.

Zgodnie z art. 826 § 1 k.c., w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozwoliło na domniemanie jakoby w gruncie rzeczy poszkodowana dopuściła się zwiększenia rozmiaru szkody, które miałyby polegać na fakcie skorzystania przez nią z najmu pojazdu. Podkreślić raz jeszcze bowiem należy, że poszkodowany nie ma obowiązku korzystać z pomocy ubezpieczyciela i godzić się na najem pojazdu za jego pośrednictwem. Faktem jest, że wielokrotnie może to prowadzić do naruszeń, które skutkują nadzwyczajnym obciążeniem po stronie ubezpieczyciela, jednakże sytuacja taka nie miała miejsca w tym stanie faktycznym. Na zakończenie wskazać również należy, że Sąd drugiej instancji nie znajduje uzasadnienia dla twierdzeń pozwanego jakoby koszty związane z usługą dostarczenia i odbioru pojazdu poszkodowanej, były nieusprawiedliwione. Sąd odwoławczy przychylił się również w tej materii do stanowiska Sądu I instancji, że koszty te były usprawiedliwione biorąc pod uwagę to, że poszkodowana wskutek zdarzenia szkodowego nie miała możliwości dokonania tego samodzielnie. Ponadto koszty te również w ocenie Sądu mieszczą się w adekwatnym związku przyczynowym.

W konsekwencji należało zatem oddalić apelację pozwanego jako bezzasadną na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.).